

La pintura cal·ligràfica de Vila-Matas

Dr. R. Balius i Juli

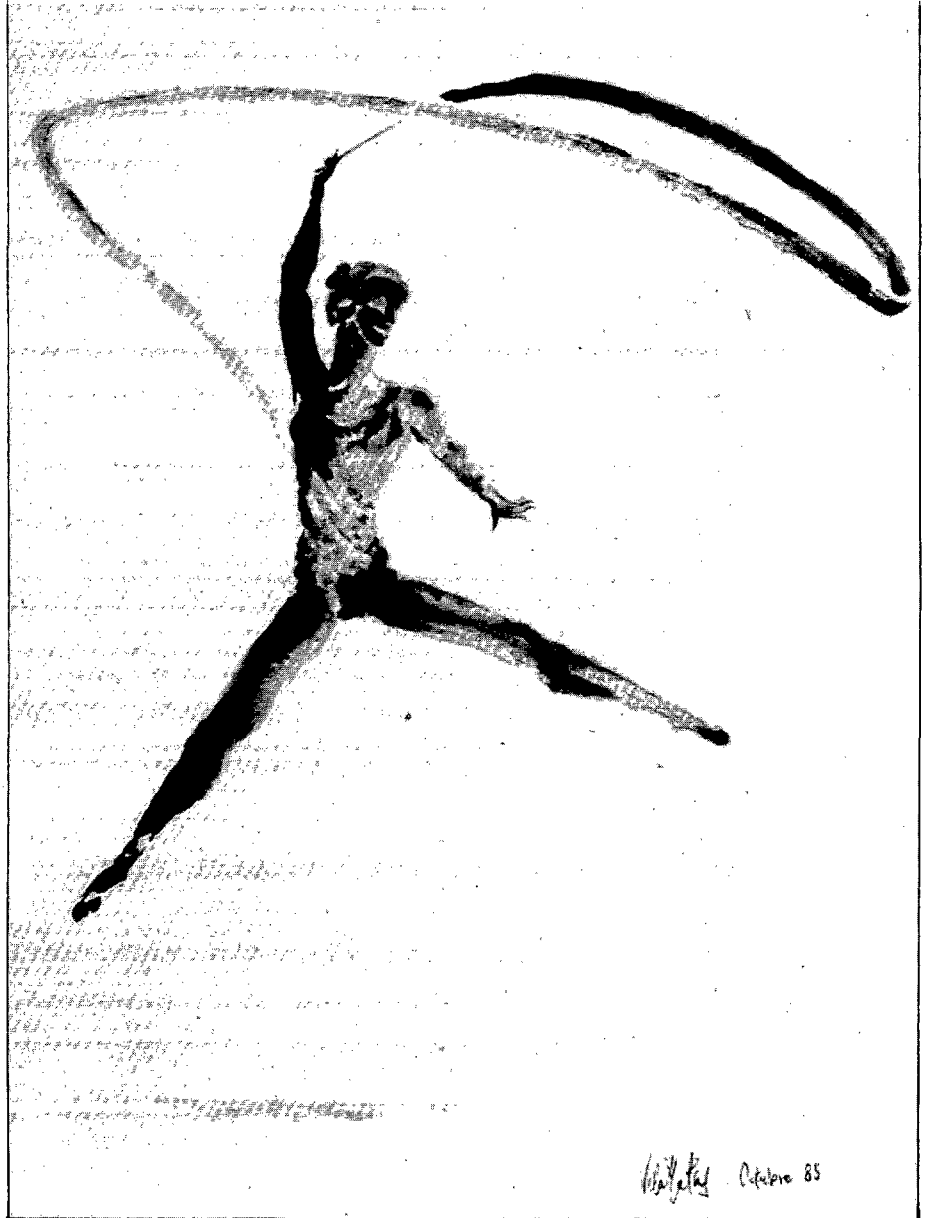
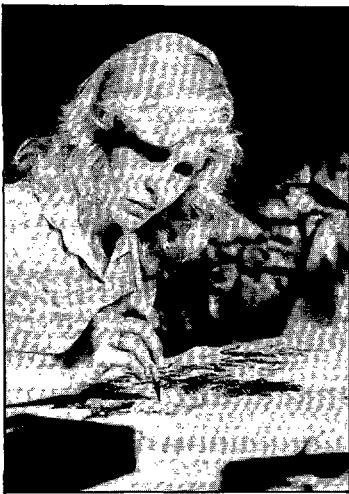
Durant els recents Campionats Mundials de Gimnàstica Rítmica Esportiva celebrats a Valladolid els assistents tingueren l'oportunitat de contemplar i sorprendes enfront l'exposició, que una jove artista catalana presentava al Museu de Pintura.

Eren més de cinquanta obres dedicades a un esport, la gimnàstica rítmica, en el qual el movi-

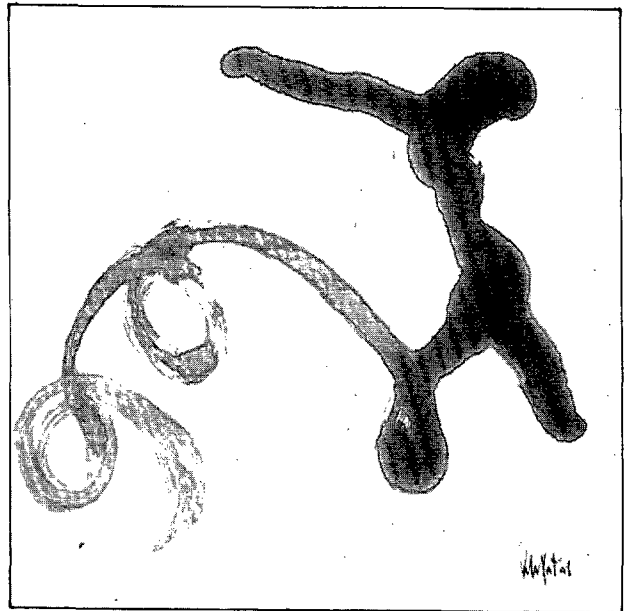
ment armònic i dansant és consubstancial a l'acció esportiva. Aquesta mostra significava per a Vila-Matas (Barcelona 1949) un nou graó de recerca dins les tècniques de la pintura oriental, en les que s'inicià cap al 1969, tot seguint l'escola de Chen Beng Sung.

Tot és singular en la pintura de Vila-Matas, que es fonamenta en una tècnica i una teoria totalment

tista té la necessitat de posseir com a element bàsic un traç cal·ligràfic equilibrat i segur. El traç cal·ligràfic a la manera oriental s'aconsegueix a través del moviment de tot el braç, articulat des de l'espatlla, sense que en cap moment hi jugui el canell ni les articulacions dels dits. És un moviment biomecànicament diferent del que realitza el pintor "convencional" i que reflexa el caràcter de l'artista. Aquest fa dansar el seu pinzell simètric sobre l'absorbent paper, trametent-li els subtils matisos que donen esperit a la línia.

La pintura de Vila-Matas, deixeble directa des de 1979 de Ung No Lee, considerat com el més important representant de la pintura oriental del nostre segle, es basa en les teories del "ple i el buit", "dels valors", i del "traç únic". La primera dona importància estàtica al buit, com a generador de formes, formes que per la teoria dels valors, es tradueixen no per la intensitat de les seves ombres o de les seves llums, sinó per la gradació de l'aiguada produïda per les evolucions decidides del pinzell que es recolza, vola o gira segons la voluntat de l'artista. En aquesta concepció artística, la teoria del traç únic permet arribar a l'abstracció més pura i perfecta, capaç de sintetitzar cal·ligràficament en una pinzellada idees complicades. Les figures 4, 5, i 6 són un exemple d'aquesta evolució cap a la síntesi cal·ligràfica de la pintura.

Una darrera precisió és important per a arribar a comprendre la pintura oriental de Vila-Matas: el sentit de la perspectiva. Aquesta es desenvolupa en vertical, de tal manera que els distints punts de llunyania es transformen en una superposició vertical de plans.

Les obres de Vila-Matas, pintora i poetissa a la vegada, són vertaders poemes visuals, que transformen l'esport en art.

alienes a les usuals en l'art occidental.

La tècnica oriental es basa en l'ús del paper d'arròs i la tinta xinesa, realitzant-se les coloracions mitjançant pigments minerals dissolts en coles especials. El paper d'arròs té una gran capacitat d'absorció que, alhora que fa difícil, facilita el joc de transparències i la gradació de l'aiguada, impossibles d'obtenir amb d'altres tècniques. Per a poder aprofitar aquesta facilitat l'ar-